

קובץ

הערות וביאורים

בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א

בפש"מ, רמב"ם, נגלה וחסידות

שבת חול המועד סוכות

גליון מ"ג (תרמ"א)

יוצא לאור על ידי

תלמידי בית המדרש דמוסד חינוך אהלי תורה

ברוקלין, ניו יארק

417 סרוי עוועניו

הי' תהא שנת נפלאות גדולות

צדי"ק יונה רב"ק אדמו"ר שליט"א

שנת חמשת אלפים שבע מאות וחמשים ושלש לבריאה

**לזכות כ"ק אדמו"ר שליט"א
לרפואה שלימה וקרובה תיכף ומיד ממש**

~ ~ ~
נדפס ע"י

**הרה"ת הרה"ח מוה"ר ר' יוסף יצחק הכהן
וזוגתו מרת שטערנא מרים שיחיו
וילדיהם
שרה רבקה, מרדכי זאב הכהן, זלמן שמעון הכהן,
שצערא, איסר משה הכהן, זלבה, חנה, ישראל הכהן,
רפאל הכהן
שיחיו לאורך ימים ושנים טובות
גוטניק**

מספר פאקסימיליא לשלוח הערות: 953-9720 (718)

ב"ה

שבת חול המועד סוכות

היי תהא שנת נפלאות גדולות

צדי"ק שנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א

תוכן הענינים

שיחות

4 בדעת ר' יוחנן אם מצות בטלות לעת"ל

אגרות קודש

5 אכילת קדשים בעזרה אי"צ סוכה

8 הואיל ונפיק מפומי דרב כהנא

9 הסיפור אודות השתלשלות המדריגות מלמטה למעלה.

חסידות

11 ציונים בלקו"ת לסי' תקוני זוהר

נגלה

16 בענין עליית קטן לספר תורה

18 בדין מוקצה.

שונות

19 קרבן חי (גליון)

20 הכנסת אורחים כאברהם (גליון)

21 הנ"ל

22 לוח תיקון.

22 הנ"ל

ש י ח ו ת

בדעת ר' יוחנן אם מצות בטלות לעת"ל

הת' יהונתן דוד רייניץ
תות"ל 770

ב"קונטרס בענין הלכות של תושבע"פ שאין בטלים לעולם ש"ל בשנה שעברה, בסעיף ד' שם מביא הוכחה שר' יוחנן סבירא ל' ש"אין מצות בטלות לעת"ל" ממארז"ל בסנהדרין "אמר ר' יוחנן מניין לתחיית המתים מן התורה שנאמר ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן, וכי אהרן לעולם קיים, והלא לא נכנס לארץ ישראל שנותנין לו תרומה, אלא מלמד שעתיד לחיות וישראל נותנין לו תרומה". ועפ"י מוכיח ש"ל לר' יוחנן ש"אין מצות בטלות לעת"ל" כיון ש"שעתיד לחיות וישראל נותנין לו תרומה", היינו שיקיימו מצות תרומה גם לאחר תחיית המתים. עכ"ת.

ולכאורה צ"ע דהרי לפנינו בסעיף ב' מביא שמי"ש ש"מצות בטלות לעת"ל" הוא רק בתחיית המתים היינו בתקופה השני' דימות המשיח, משא"כ בתקופה הראשונה לפני תחיית המתים אזי יהי' קיום המצות בתכלית השלימות. ובהע' 24 שם מביא שרק תחיית המתים דכל בני ישראל יהי' בתקופה השני' משא"כ צדיקים שקמים לתחי' בתחילת ימות המשיח (היינו בתקופה הראשונה) כשיהי' קיום המצות בתכלית השלימות כדאיתא בגמ' "כיצד מלבישן לעת"ל לכשיבואו אהרן ובניו ומשה עמהם", שקאי על תקופה הראשונה דימות המשיח שאז עדיין יהי' קיום המצות (ואדרבא בתכלית השלימות) שלכן יצטרכו להלבישן בגדי כהונה, משא"כ בתקופה השני' ועפ"י לכאן אפ"ל שבאמת ר' יוחנן ס"ל ש"מצות בטלות לעת"ל, ומה שאמרו "מלמד שעתיד לחיות וישראל נותנין לו תרומה" קאי על תקופה הראשונה, כיון שאהרן יקום אז לתחי' משה ואהרן עמהם" ואז יתנו לו תרומה וא"כ מהי ההוכחה שר' יוחנן ס"ל ש"מצות אין בטלות לעת"ל"?

ואולי י"ל (בדוחק עכ"פ) שההוכחה שר' יוחנן ס"ל ש"מצות בטלות לעת"ל" היא כיון שר' יוחנן מביא זה כהוכחה לתחיית המתים - "מנין לתחיה"מ מן התורה" - שעיקרה יהי' בתקופה

שבת חול המועד סוכות - הי' תהא שנת נפלאות גדולות 5

השני', אי"כ מזה מוכח (לכאורה) שס"ל שגם בזמן דתחח"מ בתקופה
השני' יהי' קיום המצות. ועצ"ע בכ"ז.

~~~~~

א ג ר ו ת ק ו ד ש

אכילת קדשים בעזרה אי"צ סוכה

הרב אברהם יצחק ברוך גערליצקי
- ר"מ בישיבה -

באגרות קודש ח"ב (ע' ח' נדפס גם בלקו"ש חכ"ט ע' 497)
כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע לאכילת קדשים של כהנים כמו
שיירי מנחות וכ"ו שהי' צריך להיות רק בעזרה, דאכילה זו
אי"צ להיות בסוכה וזלח"ק: לכאורה ברור דפטור מסוכה, כי זה
הכלל במצוה זו תשבו בסוכה כעין ההנהגה בדירתו כל השנה
(סוכה כז, א) וכמו שבכל השנה לא היו הכהנים אוכלים השיריים
אלא בעזרה ולא בבית דירתם, הרי גם בחגה"ס יעשו כך,
עכלה"ק.

ויש לבאר בזה, דלכאורה איך שייך בכלל לעשות סוכה בהעזרה,
הלא העזרה הי' מקורה, ואין עושין סוכה בתוך הבית כדאיתא
בסוכה ט, ב, בסוכות תשבו כ"ו ולא בסוכה שבתוך הבית וא"כ
פשיטא דקדשים אלו שאכילתם רק בעזרה לא הי' אפשר לאכול
בסוכה? אלא שכבר כתב בזה בשו"ת בית יצחק (חאו"ח סי' ה'
בסופו וכן בסוף חאהע"ז ח"ב סי' קכ"ה עיי"ש) שהי' אפשר
לעשות סוכה בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש, שהיו
אוכלים שם כמבואר בזבחים נו, א, ושם לא הי' מקורה, וראה שם
עוד מה דשקו"ט בנוגע להעזרה שהי' מקורה, וראה גם בס' הדרש
והעיון ויקרא מאמר רנ"ד.

ועי' ערכין ג, ב, הכל חייבים בסוכה כהנים לויים וישראלים,
פשיטא אי הני לא מחייבי מאן מיחייבי, כהנים איצטריכא ליה
סד"א הואיל וכתוב בסוכות תשבו ואמר מר תשבו שבעת ימים כעין
תדורו מה דירה איש ואשתו אף סוכה איש ואשתו והני כהנים
הואיל ובני עבודה ניהו לא ליחייבו קמ"ל נהי דפטירי בשעת

עבודה בלא שעת עבודה חיובי מחייבי וכו', ובפירש"י משמע דכהנים בשעת עבודה פטורים מסוכה כיון דבעינן תשבו כעין תדורו והם אינם נזקקים לנשותיהם עיי"ש, והקשה עי"ז בשו"ת שער אפרים (סי' ל"ד) דא"כ אבל דאסור בתשמיש יהי פטור ממצות סוכה ומפורש בסוכה כה"ב, דאבל חייב בסוכה עיי"ש מה שתירץ, ובקרבן נתנאל (סוכה שם פ"ב סי' ז' אות צ"ו) הקשה על תירוצו, וראה פנ"י וערוך לנר שם.

ובסי' בית מאיר ערכין שם כתב לתרץ קושיא הנ"ל עפ"י שמפרש כוונת הגמ' באופן אחר, דהגמ' איירי לענין חיוב האכילה בסוכה, דסד"א הואיל וכתב תשבו כעין תדורו מה דירה סועד האיש ואשתו בסוכה והנהו כהנים הואיל ובני עבודה ניהו וחייבים לאכול כל חטאות הציבור ויחידים בעזרה, ואשה בעזרה מניין כדאיתא בקידושין נב"ב, לא לחייבי כלל בסוכה, קמ"ל נהי דפטורי בשעת עבודה מלמעבד סוכה בעזרה ולאכול שם קה"ק, בלא שעת עבודה חיובי מחייב, ואין זה שייך כלל לגבי אבל עיי"ש.

ולפי המבואר בהאגרת הנ"ל לכאורה יש לפרש ג"כ עד"ז בכוונת הגמ', דסד"א דכיון דכתיב תשבו כעין תדורו, וזה גופא שאוכל קדשים בעזרה בלא אשתו זה גופא מגלה דאין זה באופן של דירה, וא"כ לא חל על אכילה כזו דין סוכה, ובמילא הו"א שהוא פטור מסוכה לגמרי אפילו בשאר אכילות, קמ"ל דמ"מ בשאר אכילות הוא חייב, וכמו בהולכי דרכים שפטורים ביום וחייבים בלילה כמבואר בגמ' שם.

והנה בפשטות זה דומה להמבואר בשו"ע סי' תרל"ט דכל דבר שהאדם עושה חוץ לדירתו יכול לעשות חוץ לסוכה כמו אכילת ארעי וכו', וכן מבואר שם בשו"ע אדה"ז סעי' ד' דאדם שלומד בביהמ"ד אינו צריך ללמוד בסוכה עיי"ש, (וראה בסי' מקראי קודש סוכות ח"א ע' קמ"ד בענין זה) ועד"ז הכא דכיון דבהך אכילה של קדשים אינו אוכל בדירתו במילא ליכא עי"ז חיוב סוכה, אלא דלפי"ז צ"ב במ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א עי"ז ד"לכאורה" ברור כו', דמשמע דיש מקום לחלק בזה.

ואולי אפ"ל משום דמ"ל דכאן שאני, כיון דבאמת הי"ז אכילה חשובה וכו', ובכלל הרי הדרך לאכול בדירה דוקא, וראה לקו"ש חכ"ט ע' 217 דעיקר דירת האדם הוא מקום אכילתו, אלא דכאן

שבת חול המועד סוכות - ה"י תהא שנת נפלאות גדולות 7

הגבילה התורה מקום האכילה [מצד קדושת הקרבן וכו'] שצ"ל האכילה בעזרה דוקא, והוה ע"ד אר"י הוא דרביע עליה כו' במילא יש מקום לומר דאכילה זו צ"ל בטוכה דוקא, אבל מ"מ נקט דאינו כן, כי מכיון שיש איסור לאכול קדשים בדירתו, במילא י"ל דזה עוקר הענין שיש בזה כעין תדורו, ועיי"ש עוד בנוגע למ"ש בנחמ"י (ח,טז) ויעשו להם סכות וגו' ובחצרות בית האלקים וגו'.

ב) הקשה הפנ"י במתניתין דסוכה כה,א, דשלוחי מצוה פטורין מן הסוכה, ומבואר בגמ' שהוא מדין עוסק במצוה פטור מן המצוה הנלמד מ"בשבתך בביתך" הנאמר בק"ש, או מ"ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם" הנאמר בקרבן פסח עיי"ש, דלמה שנה התנא דין זה דעוסק במצוה פטור מן המצוה דוקא בסוכה ולא במצוה אחרת? עיי"ש מה שתירץ.

ויש לתרץ בזה בפשטות עפ"י המבואר בלקו"ש חכ"ב (אמור ב') דשונה חג הסוכות משאר הימים טובים, דבשאר הימים טובים עצם הימים הם הגורמים קדושת המועד, כמו בחג הפסח דימים אלו הם ימי יציאת מצרים, ועד"ז בחגה"ש וכו' משא"כ בנוגע לחג הסוכות הרי ימים אלו מצ"ע אינם קשורים לשום מאורע, אלא זה גופא שיש מצוה לישב בסוכה זה גופא פועל קדושת החג עיי"ש בארוכה, ובמילא הו"א דבנוגע למצות ישיבה בסוכה לא אמרינן עוסק במצוה פטור מן המצוה כיון דמצוה זו נוגע לכל קדושת החג, לזה קמ"ל התנא דגם במצוה זו אמרינן דעוסק במצוה פטור מן המצוה.

ועי' גם בפורת יוסף ובערוך לנר ריש סוכה שהקשו דלמה פתח התנא ריש מסכת סוכה במצות סוכה ולא בד' מינים כדמצינו כן בתורה עיי"ש, ולפי המבואר בהשיחה שם (סעי' ה') יש לתרץ גם זה בפשטות, דרק התורה לא רצתה להתחיל במצות סוכה מיד דאז היינו אומרים דנקרא חג הסוכות רק משום שיש מצוה בפועל דישיבה בסוכה כמו שהוא לגבי חג המצות שכתוב מיד שבעת ימים מצות תאכלו כו', אבל אין זה פועל כללות קדושת החג עיי"ש, משא"כ התנא שפיר התחיל במצות סוכה כיון דסו"ס זהו מה שפועל כללות קדושת החג.

הואיל ונפיק מפומי דרב כהנא

הרב ישכר דוב קלויזנר
נחלת הר חב"ד אה"ק

באגרת קודש - כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ג' (ע' ד) איתא:
"איך נוהגין כשניעור כל הלילה באמירת ברכות ענט"י ואלקי
נשמה - הוראה לרבים שאין אומרים וכמש"כ בסדור אדה"ז, ומובן
שאפשר לשמוע ממי שישן (הוראה בחשאי - לאמרם, כן שמעתי מכ"ק
מו"ח אדי"ש)". עכ"ל [וכי"ה בלקו"ש חלק ט ע' 276].

ותנה בסידור (לפני הלל) כתב אדה"ז: "ובימים שאין גומרים
את ההלל יש לנהוג שהשי"ץ לבדו יברך בתחלה ובסוף והקהל יענו
אמן ויצאו בברכתו" עכ"ל. - ובהיום יום (א' דר"ח טבת) איתא:
"נוהגים אשר היחיד מברך - בהלל - תחלה וסוף גם בימים שאין
גומרים בהם את ההלל" עכ"ל (וכ"כ בשער הכולל פלי"ד סק"ה).
ועיי הגהות כ"ק אדמו"ר מוהרשי"ב נ"ע בהוספות לסדור תורה אור
(קחת תשמי"ז) ע' 490.

ברם בשיחות קודש תשמ"א חלק ד' (ע' 322) [משיחות שי"פ
מסעי ר"ח מני"א סלי"ז] איתא: "ויהי"ר אז פון דעם הלל וואס
מיזאגט בר"ח ובפרט ע"פ מנהג חסידים אז מ'כאפט אריין אויך
די ברכה בחשאי, זאל מען צוקומען צו דער שירה העשירית וואס
וועט זיין לעת"ל וכו' " עכ"ל - והיינו שלא כדעת אדה"ז
בסידור, [אלא כדעת הרמ"א בשו"ע או"ח (סי' תכב ס"ב) שכתב:
"וי"א דגם יחיד מברך עליו"],

ולכא"ו צ"ע, איך יתכן שיהי' "הוראה לרבים שאין אומרים
[ברכות ענט"י ואלקי נשמה כשניעור כל הלילה] וכמש"כ בסדור
אדה"ז, ובחשאי יהי' הוראה להיפך לאומרם, שלא כדעת אדה"ז -
דהנה בנוגע לאמירת "ושמרו" בליל שבת קודש כתב אדה"ז בסדור:
"מנהג העולם" לומר קודם ח"ק בחול (ברוך ה' לעולם אמן
ואמן), ובשבת (ושמרו) וביו"ט ור"ה ויוה"כ (פסוקים אחרים
מענין קדושת היום), ויש להם על מה שיסמכו, אבל הנוהגין
שלא לאמר בחול ברוך ה' לעולם אמן ואמן מפני חשש הפסק, גם
בשבת (ויו"ט ור"ה ויוה"כ) אין להפסיק בפסוקים וכו' " עכ"ל.

שבת חול המועד סוכות - ה"י תהא שנת נפלאות גדולות 9

ובאגרת קודם - כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק י"ז (ע"י רכ"א) כתב: "בתמהון קראתי בסיום מכתבו אשר אומר הוא ושמרו וגו' שהוא היפך מנהג אנ"ש מדורי דורות, ומובן שהסברה שכותב בזה אינה מספיקה כלל וכלל לבאר הנהגה הפכית מרבותינו נשיאינו שהורו לתלמידיהם וההולכים בעקבותיהם, ולאחרי בקשת סליחתו מוכרחני לאמר שגם ע"פ נגלה מבהילה ההנהגה ע"פ הוראות חז"ל בהנהגת תלמיד לרב (סוכה לב, ב. רב אחא ברי דרבא מהדר כו' הואיל ונפיק מפומי כו') וכו' עכ"ל - וע"י אגרות קודש חלק יט (ע"י רפב) שכתב: "הואיל דנפיק מפומי - אף שבדאי בעל הפס"ד עצמו, רב כהנא, לא הידר שיה"י דוקא תרי וחד, אלא רק דנפק מפומי, ולכן על תלמידו **להדר** לנהוג מתאים לדבריו, שבזה מתבלטת השייכות", וכו' עכ"ל.

ולפי"ז איך יתכן הוראה **בחשאי** לומר ברכות ענט"י ואלקי נשמה כשניעור כל הלילה, היפך מההוראה לרבים **שאין** לאומרם, והלא כיון דנפיק מפומי דרב - אדה"ז בסידור שאין לאומרם, א"כ איך יתכן לנהוג להיפך? - וה"נ בנוגע לימים שאין גומרים את ההלל, איך יתכן "מנהג חסידים אז מ'כאפט אריין אויך די ברכה **בחשאי**", והלא כיון דנפיק מפומי דאדה"ז בסידור "שהשץ לבדו יברך...והקהל יענו אמן ויצאו בברכתו", א"כ איך יתכן לנהוג להיפך? - וע"ד בנוגע לאמירת "ושמרו" בליל ש"ק הנ"ל, [ולפי הנ"ל, למה לא יתכן אז מ'כאפט אריין "ושמרו"?] ויל"ע.

~~~~~

הסיפור אודות השתלשלות המדריגות מלמטה למעלה

הת' יהונתן דוד רייניץ
תות"ל 770

באגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א כרך העשרים, שיצא לאור בזמן האחרון, בע' קעד שואל א' את כ"ק אדמו"ר שליט"א, שכיון שבמוסדות חב"ד באה"ק דורשים הרבה מהתלמידים בנוגע לרמת הלימודים ובנוגע להנהגה וכו', ואשר לכן יתכן שישנם כאלו שיפחדו לקבל על עצמם עול זה, ולכן שואל הנ"ל האם כדאי משום זה להוריד ולהנמיך את רמת הלימודים?

ועי' ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א וזלה"ק:

.....ועוד נקודה בזה על פי סיפור ששמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר, שיש השתלשלות מסויימת במבנה חברת בני אדם, ואם בשלב אחד מתחילה ירידה בדרגא אחת, עלול זה לגרום לירידה מדרגא לדרגא בכל השלבים שלאחרי זה, ולכן אפילו אם הירידה בשלב הראשון היתה מקדש הקדשים לקדש, הרי באופן אוטומאטי תגרום ירידה בשלבים שלאח"ז מקדש לחול, ולמטה יותר - מהיתר לאיסור. וכ"ק מו"ח אדמו"ר הסביר בהאמור איך שכל אחד במעמדו ומצבו צריך להעלות בקדש, ופשיטא שלא להוריד, אפילו אם גם לאחר הירידה עדיין יהי מורם מכל סביבתו. והנמשל בנוגע למוסדות הנ"ל מובן. עכלה"ק

וכנראה הכוונה לסיפור שסיפר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בהתוועדות דייט כסלו תרפ"ד (נדפס בסה"ש תר"פ - פ"ז ע' 56-7 - כאן מובא בקיצור מעט ובתרגום חפשי מאידיש): כל אחד צריך להשתדל לפעול בכל אנשי עירו, ושאל אחד: איך יכולים לפעול על הזולת, כאשר הוא עצמו אינו כדבעי?

וענה לו כ"ק אדמו"ר שליט"א אדרבה עי"ז שיפעול על הזולת עי"ז יפעל זה גם עליו, ועדי"מ כאשר השוחט ישפיע על הקצב שילך להתפלל ג' פעמים ביום ולשמוע איך לומדים, הרי כאשר יראה שהקצב מתחיל להתנהג כן - ובידעו את מהותו של הקצב - הרי זה יפעול שנוי גם אצל השוחט שילמוד חסידות וכו' וכאשר הרב יראה את הנעשה עם השוחט, הרי מובן איך הוא (הרב) צריך להיות, שזה נקרא "סדר השתלשלות מלמטה למעלה"

וסיפר כ"ק אדמו"ר: כאשר הייתי באסיפת הרבנים בשנת עת"ר סיפר לי הרח"ג ר' חיים מבריסק, שאביו הרח"ג ר' יוסף דובער מבריסק הי' אומר לפלול ב' פעמים בשבוע לפני כמה למדנים שהיו בבריסק, שהם בעצמם היו גאוניים גדולים, ואעפ"כ הי' אומר לפניהם פלפול. ופעם שאלו אחד: אינני מבין מדוע אתם מייגעים את עצמכם כ"כ ליתן שיעור עבור תלמידים אלו שהם בעצמם גאוניים מופלגים?

וענה לו הר"ד: הלא תבין שכאשר אומר אני את הפלפול לפני גאוניים אלו אזי לומדים בבית הכנסת פלוני דף גמרא, ובביהכ"ס אלמוני לומדים משניות וכו', וזה הולך להתפלל ג'

שבת חול המועד סוכות - הי' תהא שנת נפלאות גדולות 11

פעמים ביום, וזה הולך לביהכנ"ס רק בבוקר, ואלו שהולכים רק בשבת, ואלו הולכים רק ביו"ט, עד שפלוני בנו של הרוקח הולך לביהכנ"ס רק ברי"ה ויוהכ"פ. אך כאשר אפסיק לומר את הפלפול אזי בביהכנ"ס פלוני יפסיקו ללמוד את חדף גמרא, וכן הלאה, עד שבנו של הרוקח יפסיק להתפלל בביהכנ"ס אפי' ברי"ה ויוהכ"פ.

וכאשר סיפרתי את זה לכ"ק אאמו"ר הרה"ק אמר: יע, דאס איז א סדר עבודה, דאס איז א סדר השתלשלות המדריגות מלמטה למעלה. [והוסיף כ"ק אדמו"ר: שבליובאוויטש הי' אחד ששמו הי' בערע דער שמש, וכ"ק אדמו"ר מהר"ש הי' קורא אותו לפעמים ומבקשו שיחקה (נאך מאכן) את ר' נחום החוזר איך שחוזר מאמר דא"ח, והי' אומר בתוך הדברים "השתלשלות המדריגות מלמטה למעלה", כי לא הי' מבחין אם מלמטלמ"ע או מלמעללמ"ט]. ע"כ תוכן השיחה.

ולעיר (מהמסופר) שהתוועדות די"ט כסלו תרפ"ד הי' התוועדות הראשונה של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בה הי' נוכח המיועד להיות חתנו כ"ק אדמו"ר שליט"א (ראה סי' יימי מלך" ח"א ע' 163).

ח ס י ד ו ת

ציונים בלקו"ת לס' תקוני זוהר

הרב אלי' מטוסוב
ברוקלין נ.י.

התיקוני זוהר נדפס פעמים רבות בדפוסים שונים (ובסי' "בית עקד ספרים" הוא מונה קרוב למאה דפוסים של התקוני"ז), ורבים מן הדפוסים האלו יש בהם שינויים במספר ומקומות הדפים וכן שינויי גירסאות וכיו"ב.

[ובזה הוא שונה משלשה חלקי הזוהר שכולם נדפסו באותה תבנית ובאותו מספר הדפים כמו בזוהר דפוס הראשון שנדפס במנטובה ש"ח, מלבד זוהר גדול שנדפס בקרימונה ושתי מקבילותיו, משא"כ התקוני זוהר שנדפס במספר דפים שונה].

והתקווה שמציין אליו כ"ק אדמו"ר שליט"א בהערותיו ובאגרות קודש (וכן רגילים לציין בהמ"מ של שאר ספרי קה"ת וכ"ה בשאר ספרים) הוא ע"פ הדפים של דפוס קושטא ת"ק ומקבילים אליו דפוס זיטאמיר תרכ"ג ודפוס סלאוויטא (אלא ששם במקום הדפים א - מח מסומנים הדפים: ג - נ) וכן דפוסי ליורנו וכ"ה התקווה שעם פירוש הנצוצי זהר להר"ר מרגלית ועוד.

אמנם כ"ק אדמו"ר הצ"צ בכל ציוניו בלקו"ת ובספרי אוה"ת, מציין הדפים והתיקונים ע"פ דפוס הראשון של התקווה במנטובה שנת ש"ח, ומקבילו דפוס אמשטרדם תקכ"ח (ואפשר כ"ה גם בדפוס אמשטרדם שלפניו, ואינו תח"י), והדפוס הזה אינו רגיל ואין דפוסים רבים שנדפסו בתבניתו ויש בו שינויי גרסאות רבים וכן חילופי מקומות שחלקים ועמודים שלמים מופיעים במקומות ותיקונים אחרים מאשר בשאר הדפוסים.

[ואפשר כי סיבת השינויים בין דפוס הראשון מנטובה - אמשטרדם לדפוס קושטא - זיטאמיר, כי בקושטא אחרי קרוב למאתיים שנה מדפוס הראשון הדפיסו את התקווה עם תיקוני נוסח והגהה חדשה. ובזה הוא דומה לשלשה חלקי הזוהר שג"כ נדפסו בפעם הראשונה במנטובה ש"ח - ש"כ, ואח"כ בקושטא בשנת תצ"ו - ז הדפיסו את הזוהר מחדש (אבל באותה מתכונת הדפים) עם הגהה חדשה ומדויקת ע"פ ספרי הזוהר שהיו אצל תלמידי האריז"ל - כאמור בהקדמת המו"ל לדפוס קושטא שנדפסה גם בתחילת דפוסי הזוהר - ווילנא שלפנינו (ובספריית כ"ק אדמו"ר שליט"א גם נמצאים עלי הגהה בכת"י של המדפיסים דקושטא), ואפשר כן ה"י גם עם התקווה.

אבל לפי"ז הרי מהדורת קושטא - זיטאמיר היא דוקא מהדורא מתקנת על מהדורת מנטובה - אמשטרדם שאל"י מציין הצ"צ. וכ"ז צריך ברור עדיין בגוף הדפוסים שאין כולם תח"י [כעת].

כ"ה תלמידי האריז"ל ז"ל שכתבו את ספר הזוהר וספר חמידות
ספר חמידות ז"ל וספר חמידות ז"ל וספר חמידות ז"ל
ספר חמידות ז"ל וספר חמידות ז"ל וספר חמידות ז"ל
ונציין שתי דוגמאות מלקו"ת:

שבת חול המועד סוכות - היי תהא שנת נפלאות גדולות 13

בס' ויקרא ו,ג מציין: "ובת"ז תקון כ"א דף נ"ד ע"א מלח
אותיות חלם ואותיות מחל כו"ו".

ובהמ"מ בסוף הלקו"ת מעתיק מכת"י בגליון הלקו"ת שמגיה
"לפנינו ע"פ משמעות הענין הוא דמ"ז א"י [בשעתו יוחסו הגהות
אלו להרח"א ביחאווסקי, ואח"כ נתברר שאינם שלו כ"א לחסיד
אחר לא נודע למי].

הנה המגיה ציין ע"פ הדפוסים הרגילים קושטא - זיטאמיר,
אבל בלקו"ת מציין ע"פ דפוס מנטובה - אמשטרדם.

וכן באותו עמוד בלקו"ת שם אח"כ מציין: "בת"ז תקון ס"ט
דק"ח ע"א לחם עני בלי מלחא כו"ו, ומעיר ע"ז בהמ"מ מהכת"י
שם: "לפנינו הוא בדף ק"י", והשינוי הוא ע"פ הדפוסים הנייל.

* * *

וכן בציוני כ"ק אדמו"ר מהר"ש מציין ג"כ כמו הצ"צ
להתקו"ז ע"פ דפוס מנטובה - אמשטרדם, ראה לדוגמא סה"מ תרכ"ט
ע' שב (והערנו ע"ז בשוה"ג שם), ועד"ז במקומות רבים.

אמנם אצל כ"ק אדמו"ר מהרש"ב נייע נמצא בזה שינויים
שלפעמים מציין ע"פ דפוס מנטובה - אמשטרדם: ראה המשך תרס"ו
ע' פו ע"פ ודברתם אל הסלע שמציין: בת"ז ת"י כ"א דנ"ג ב'
דאם לא דמחא בה לא הוו טרחין ישראל כו', ע"כ, והוא ע"פ
דפוס מנטובה - אמשטרדם (ולפנינו הוא בדף מ"ד ע"א) ועד"ז
בכ"מ.

ולאידך ראה המשך תער"ב ח"ג ע' אישנ שמביא: וביאיר נתיב
בשם התי"ז תיקון כ"ח (צ"ל כ"ז) פתילה דא שכינה, ע"כ, שההגהה
י"צ"ל כ"ז"י הוא ע"פ דפוס קושטא - זיטאמיר, משא"כ בדפוס
מנטובה - זיטאמיר הוא אמנם בתיקון כ"ח.

וצ"ע אם טעם ההבדל בהציונים של אדמו"ר הרש"ב הוא כי
תלוי אם מביא מציוני הצ"צ או שהם ציונים מדילי או שתלוי
במקומות וזמני כתיבת הדרושים איזה דפוסים היו אז לפני
קדשו, או מטעם אחר, וצריך ע"ז בירור נוסף במאמרי אדמו"ר
הרש"ב. וגם יש לציין כי נמצא ס' תקוני זוהר דפוס וורשא

תרמ"ג שרשומים עליו הגהות בגוכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב, וכבר כתב מזה ר"י חזן בא' מגליונות כפ"ח, וכמדומה שדפוס זה שונה במספר הדפים ואינו דומה לא לדפוס מנטובה - אמשטרדם ולא לדפוס קושטא - זיטאמיר.

* * *

וגם נשאר עדיין לעיין בטעם ציוני אדמו"ר הצ"צ דוקא למהדורה מנטובה - אמשטרדם הבלתי שכיחה גם בימים ההם, ובפרט לפי ההשערה שהיא דוקא המהדורה הקדומה ולא המתוקנת, ולכאורה אין ללמוד מזה על תמיכת הצ"צ דוקא במהדורה זו.

ובאמת הצ"צ כותב בכ"מ שהרבה מציוניו הם ע"פ הסי' בית אהרן (פרנקפורט ד"א ת"נ) שבתקופתו היו נפוצים דפוסי אמשטרדם, ולכן על ספרים רבים ציוני הצ"צ הם לדפוסי אמשטרדם (כגון המד"ר והשלי"ה ועוד), וניכר גם שלדפוסי אמשטרדם היתה חשיבות ניכרת.

אמנם בהסי' בית אהרן יש ציונים רק לספרי הזוהר, ולא להתקוני זוהר, וצ"ע אם הציונים שמציין הצ"צ על הפסוקים לתקוני זוהר (על כל פסוק היכן הובא בהתקו"ז ע"פ סדר התקו"ז) אם הם הוספה משלו על הבית אהרן, או שהם ממלקט קדום אחר.

בנוסף לסי' בית אהרן (פרנקפורט ד"א ת"נ) יש מפתח לספרי הזוהר (ע"פ סדר פסוקי תנ"ך) גם בסי' "מפתח הזוהר" (וינציא שכ"ו), ובסי' "תולדות אהרן" (וינציא שני"א, ואמשטרדם תי"ב) שאפשר ג"כ הי' לפני אדמו"ר הצ"צ (וצ"ע באוה"ת ויקרא ריש כרך ב' שמעתיק הלשון מהבית אהרן ומסיים: "עכ"ל התולדות אהרן" (אף שהציונים שם למדרשים וספרים אינם נמצאים בתולדות אהרן כ"א בבית אהרן) ואזלי הוא פליטת הקולמוס), וכן נמצא "מפתחות הזוהר" (וינציא תק"ד) שאפשר ג"כ הי' לפני הצ"צ (כי הציונים לזוהר בבית אהרן הם לזוהר גדול דפוס קרימונה, ואולם בלקו"ת ואוה"ת הציונים הם לזוהר הרגיל שלפנינו שהוא כתבנית דפוס מנטובה וכו', וכ"ה ב"מפתחות הזוהר").

שבת חול המועד סוכות - ה'י תהא שנת נפלאות גדולות 15

אך בכל ספרים אלו יש מפתח פסוקים רק להזהר ולא להתיקוני זוהר, ונשאר לעיין בסי "פתח עיניים" שנדפס בקראקא ת"ז, שיש בו גם מפתח לתקוי"ז, אך אינו נמצא בהספריי כאן.

* * *

ידיעת הדפוס של התקוני זוהר שאליו מציין אדמו"ר הצי"צ (ועד"ז ידיעת דפוסים שאר ספרים שמציין כיו"ב) מקיל בלימוד הציונים בלקו"ת ואוה"ת, ולהלן נביא רק מקום אחד שתי שורות באוה"ת בתור דוגמא:

באוה"ת שמות ע' ט' אחרי שמבאר בארוכה ע"פ וימררו את חייהם וגם מציין להמקומות שבהם הובא פסוק זה במדרש רבה ובזוהר, הוא מוסיף:

ועיין עוד מענין וימררו את חייהם . . בתקוני זוהר:

תיקון כ' דף מ"ג ע"ב [הוא ע"פ דפוס מנטובה - אמשטרדם כנ"ל, ולפנינו הוא בדף מ"ט ע"ב וז"ל: כד גלת במרה אתמר בה וימררו את חייהם כו'].
והוא ע"פ דפוס מנטובה - אמשטרדם כנ"ל, ולפנינו הוא בדף מ"ט ע"ב וז"ל: כד גלת במרה אתמר בה וימררו את חייהם כו'.

תיקון כ"א דף נ"ד ע"ב [ניכר שהוא פליטת הקולמוס וצ"ל נ"ד ע"א, לפנינו הוא בדף מ"ו ע"א וז"ל: שליטת מרה באתרהא הה"ד ויבאו מרתה ורזה דמלה וימררו את חייהם בעבודה קשה גוי דא קושיא כו'].

תיקון ס"ט דף ק"ז ע"ב [כן נדפס באוה"ת, אבל צריך לתקן כבגוכי"ק הצי"צ כאן: דף קט"ז ע"א, ובהדפוסים שלפנינו (קושטא - זיטאמיר) הוא אכן בדף ק"ז ע"ב ואפשר מטעם זה שינה המעתיק באוה"ת מדף קט"ז לדף ק"ז, וז"ל שם: דאיהו מרה ומחמם לגופי דבר נש וביה וימררו את חייהם דאברין דאינון בעבודה קשה דא כבד כו'].

תי"ח [פיענוח הר"ת הוא: תיקונים חדשים, והם י"א תקונים חדשים שנדפסו בנוסף להע' תקונים שבפנים התקוי"ז, וכן יש לתקן בלוח הר"ת שנדפס בכרך המפתחות דסי' הלוקוטים - דא"ח דהצי"צ] **תיקון מ' דף ק"מ ע"א** [בהערות כ"ק אדמו"ר שליט"א שנדפסו בשולי העמוד לאוה"ת שמות שם כותב כאן: "תי"מ דק"מ

ע"א: יש כאן טעות המעתיק, כי נמצא בתיקון ט' ובתיקון יו"ד ע"כ, והנה הערות כ"ק אדמו"ר שליט"א על אוה"ת פ' שמות נדפסו בשנת תשי"י ואח"כ הגיע לספריית כ"ק אדמו"ר הגו"כ"ק של האוה"ת ושם הוא לנכון: "תיקון יו"ד דקמ"ו ע"א "והטעם ע"ז שאינו מציין באוה"ת כאן גם לתיקון ט' דקמ"ה ע"ב כי כבר הביאו באוה"ת לעיל ע' ח' וכאן רק מוסיף: וע"ע ע"פ וימררו כו".

ע"כ הוא לשון האוה"ת, בתוס' הערות אחדות ע"פ הדפוסים.

ועדיין נשאר לעיין מה שאין מציין באוה"ת כאן גם לתיקון כ' דף מ"ו ע"א וז"ל: מסטרא דכבד דאתמר ב"י כבד לב פרעה תכבד העבודה מסטרא דמרה וימררו את חייהם כו', (ובהדפוסים שלפנינו פוסקא זו היא :תיקון כ"א דף נ"ג ע"ב).

ואפשר כי תוכן זה כבר נמצא לעיל בתיקון זה בדף מ"ג ע"ב המצויין כבר ולכן אינו מציין, ועדיין צ"ב.

■ ■ ■

נ ג ל ה

בענין עליית קטן לספר תורה

הת' יוסף יצחק קעלער
תות"ל 770

בספר לכבודו של צדיק (מחכמי מרוקו, י"א ניסן תשנ"ב) ע' 151 ואילך האריך הרב אברהם אבוטבול בד"ן עליית קטן למנין שלשה בספר תורה.

ושם ע' 152 ואילך דייק מלשון הרמב"ם שאין חילוק לענין עליית קטן בין מניין שלשה למניין שבעה, ובחצ"ע הוסיף: לאפוקי ממה שכתב הרב כנסת הגדולה (סימן רפ"ב), ומה שתמה על זה ממה שכתב הרוקח והרמב"ם עצמו בפירושו למשנה (מגילה כ"ד.) אינה תמיהה כי עיקר דעתו של הרמב"ם כשיש הפרש בין פירושו למשנה לבין החיבור, החיבור עיקר.

שבת חול המועד סוכות - היי תהא שנת נפלאות גדולות 17

ולהעיר שבפיה"מ מהדוי קאפח (מגילה פ"ד מ"ו): קטן קורא בתורה אמר אחד מן הגאונים האחרונים שזה אחר השלישי.

ובהערת הרב קאפח שבמה"ק היה: קטן קורא בתורה אחר השלישי, ואח"כ תקן (הרמב"ם) והוסיף בכתב יד כלפנינו, כלומר שדחה סברא זו שהיא רק לאחד הגאונים האחרונים.

וממשיך בספר הנ"ל ע' 153 ומביא תשובת הרמב"ם על השאלה: קטן היודע למי מברכין, היוכל להשלים החובה בספר תורה בשלשה, וכל כיוצא בזה אם לאו. . תשובה וקטן עולה למנין שלשה בעת הצורך. *

והוא בתשובות הרמב"ם מהדורת בלאו ע' 337, ובהע' שם: הכוונה כנראה לא להי' תפלה פ"ב הי"ז [לענין עליית קטן לס"ת] אלא [כפי שכתב פריימאן] להלכות ברכות פ"ה הי"ז, שהרי בברכת המזון עסקינן לפני כן ואח"כ [היינו שהשאלה הזו נשאלה בין סדרת שאלות להל' ברכות], ומש"כ בספר תורה הכוונה לתיתו ביד הקטן (על סמך ירושלמי ברכות פ"ז הי"ב, וראה תוס' ברכות מח, א ד"ה ולית הלכתא), והרמב"ם בתשובתו השמיט את ענין ס"ת כנראה בכוונה.

ולפ"ז אינו מדבר כאן כלל מענין עליית הקטן לס"ת.

ושם ע' 156 מביא (מהב"י או"ח סי' קל"ה) את הירושלמי: אמר ר' יוחנן קטן בספר עושין אותו סניף (הובא ברוקח סימן של"ד), ופירוש הרוקח: נראה לקרות בתורה לז', ושם ע' 157 ואילך כתב שהירושלמי חולק על תלמודא דידן ושלרמב"ם לא סבירא ליה האי ירושלמי ובסוף כתב דאפשר לפרש את הירושלמי באופן אחר ממה שביאר הב"י בהרוקח בכוונת אותו ירושלמי.

אבל הרב יוסף פאור הלוי ס"ט [במאמרו "עליית קטן לקרוא בתורה" ספר זכרון להרב יצחק ניסים, סדר ראשון והלכה ומשפט ע' קכ"ב ואילך] כתב שפירוש זה קשה לקבל מכמה טעמים: חז"ל לא השתמשו במונח "סניף" לענין ספר תורה, אלא לברכת המזון בלבד. זאת ועוד, הדיון כולו בירושלמי (ברכות פ"ז הי"ב) דינו הצטרפות הקטן לזימון, במשא ומתן שם הובאה ברייתא האומרת: "קטן וספר תורה עושין אותו סניף", לכאורה ניתן לפרש כי

מותר לצרף קטן לזימון רק במקרה שהוא אחוז (או נמצא אצל) ספר תורה! על זה השיבו: "אמר רבי יודן כיני מתניתא" יש לבאר או להגיה ברייתא זו: "קטן לספר תורה עושין אותו סניף" כלומר קטן שיודע לקרוא ולעלות לתורה אזי מצטרף הוא לזימון [עיי"ש].

וראה גם מש"כ הרב הנ"ל [שם ע' קכ"ב] בפירוש הרוקח שסובר שקטן עולה רק לשביעי [דהיינו לעליי האחרונה] אבל במנין שלשה אין קטן יכול לעלות לשלישי [ומפסיד את זכותו להיות אחרון], (והיינו כמ"ש בדפוסים שלנו ברוקח: דמפסיד ואינו עולה, אבל הב"י גרס: דמפסיק ואינו עולה, ובהתאם לגירסתו פירש אחרת בדעת הרוקח.

[ובמאמרו הנ"ל בספר הזכרון שם ע' קיג ואילך האריך בכל הנ"ל ושם הביא גם תשובה ר' אברהם אבן טוואה, וכמה מהדברים שמפלפל בהן הרב אבוטבול בספר "לכבודו של צדיק"]

~~~~~

בדין מוקצה

הרב משה לברטוב תושב השכונה

הלכה מרווחת בהל' שבת בדיני מוקצה ומביאה רבינו בשו"ע בסי' ש"ח סעיף י"ג שבאם שכבר אחז המוקצה בידיו יכול לנושאה ולהניחה במקום המשתמר וכו', רק שמסיים שם שיש מי שאוסר במוקצה גמור וראוי ליחוש לדבריו אא"כ במקום הפסד.

והנה באותו סימן סעיף ס"ז מביא להלכה ש"כל הקליפין והגרעינים שאינן ראויין לבהמה אוכל את האוכל וזורקן בלשונו לאחריו ולא יזרקם בידיו וכו'".

ולכא"ו מאחר שכבר הם בפיו מדוע אסור לו ליטול בידיו ולזרקם לאשפה.

ויש ליישב זה בב' אופנים, או שמחמירים כנ"ל במוקצה גמור והגרעינים הלא הם מוקצה גמור, או י"ל שבמה שהם בפיו, הרי

שבת חול המועד סוכות - היי תהא שנת נפלאות גדולות 19

זה (כ)אוחז כלאחר יד, ובמילא ליקח בידיו יש בזה איסור. אך לפי הסבר זה עכ"פ היי: מותר לו להחזיק בפיו ולזרוק לאשפה, אך בזה י"ל שאין הכי נמי, רק ששולל שלא יניחם על השולחן, שאין עושין גרף של רעי לכתחילה.

ויש להאריך בכ"ז ואכ"מ.

עכ"פ בזמנינו זה אין חילוק אם יזרוק על הריצפה או על השלחן, שגם על הרצפה יהי בגדר גרף של רעי בזמנינו שאנו מקפידים על נקיון הרצפה ואין לכאוי חילוק בין לזרוק על הריצפה או על השלחן (ואפשר אדרבא, על הריצפה יבאו לכבד, והלא יש דעה שאסור לכבד גם רצפה שלנו).

■ ■ ■

ש ו נ ו ת

קרבן חי (גליון)

הרב ברוך אבערלאנדער
בודאפעסט, הונגריה

ב"הערות וביאורים" גליון מב (תרמ) ע' 30 העיר המעיר על המבואר בתורה" אור (כד, סע"ד) "ולא מצינו קרבן בתורה חי רק בשעיר דעזאזל" ובתורת חיים לשם מוסיף: ונקרב לעזאזל כמו שהוא חי לגמרי. ויש לעיין הלא גם בשעיר לעזאזל צריכים להמיתו.

אבל באמת אינו מבואר בשום מקום דחלק משילוח השעיר לעזאזל הוא שצריך שימות. הן אמנם צריכים לדחוף אותו מההר, ומבואר במשנה יומא (ס"ז, א) "ולא היה מגיע לחצי ההר עד שנעשה אברים אברים", מ"מ אין זה מוכרח שימות וכמבואר בירושלמי יומא (פ"ו הי"ג) כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים לא היה מגיע למחצית ההר עד שנעשה איברין איברין, משמת שמעון הצדיק היה בורח למדבר והסרקון אוכלין אותו. ועד"ז נמצא בתרגום יונתן בן עוזיאל (אחרי טז, כב) "וידחינה רוח זיקא מן קדם ה' וימות" היינו שהוא כעין נס מן השמים באם השעיר

מת כשדחפו אותו, וזה פעולתו של רוח מאת ה', וע"כ מובן שמשמט שמעון הצדיק זה לא קרה. וראה בפ"י יונתן שם.

אמנם בגמ' יומא שם (ס"ו, ב) נאמר שאלו את רבי אליעזר דחפו ולא מת מהו שירד אחרון וימיתנו, אמר להם כן יאבדו כל אויבך—ה' וחכמים אומרים דחפו ולא מת ירד אחריו וימיתנו, ומשמע לכאורה דחובת השעיר לעזאזל שימות. והביאו הרמב"ם בה' עבודת יוהכ"פ (פ"ה הכ"ב). ולהעיר מדברי המהרש"א בחדא"ג כאן.

וי"ל דאין חובת ההמתה חלק מעבודת שילוח השעיר, וכן משמע מתשובת ר' אליעזר דרך מצד "כן יאבדו" צריך שימות. וראייה לזה דברי הירושלמי שם "ברח דרך הלוכה (לצוק) מטמא בגדים, דרך חזירה (כגון שלא מת בדחייתו לצוק, קרבן העדה) אינו מטמא בגדים". וכיון שאינו מטמא בגדים לאחר דחייתו לצוק אף אם לא מת משמע מזה, דהחויב ד"ירד אחריו וימיתנו" אינו חלק משילוח השעיר. אלא חויב נוסף וראה בשירי קרבן ומראה הפנים שם דזה כוונת הרמב"ם בה' פרה פ"ה ה"ו.

וא"כ מובנים דברי אדה"ז בתורה אור דשעיר לעזאזל הוא קרבן חי.

~~~~~

הכנסת אורחים כאברהם (גליון)

הת' לימא וילהלם
תלמיד בישיבה

בגליון פ' וילך מעיר הרב ח.א.ו. ע"מ שכתב בתורת חיים שבהכנסת אורחים כאברהם לא עשה כלום.

ואולי י"ל בפשטות, דהכנסת אורחים כאברהם ה"י לערביים, וע"כ לא חל המצוה דהכנסת אורחים, ומה דאיתא דמפרנסין עני עכו"ם עם עני ישראל מפני דרכי שלום ה"ז רק מפני דרכי שלום, אבל לא שעיי"ז מקיימין המצוה דהכנסת אורחים.

שבת חול המועד סוכות - ה' תהא שנת נפלאות גדולות 21

בגליון מ"א מעיר הרב מ.נ. בענין אופנים דברמב"ם משמע
דהוי למעלה משרפים ובדא"ח איתא דהוי למטה משרפים.

והדבר מפורש בלקו"ת פ' האזינו דף עז: וז"ל "בזה יתורץ
הש"ס לחולין דמשמע שהאופנים הם במעלה לעיונה יותר מהשרפים
וקשה ע"ז ממ"ש אופן א' בארץ וכמ"ש האריז"ל שהאופנים הם
בעשי אלא דשניהם אמת שאע"פ שהם בעשי עכ"ז ע"י הרעש גדול
שלם הם מגיעים למעלה מהשרפים..." ע"ש.

~~~~~

הכנסת אורחים כאברהם (גליון)

הרב שלום יעקובוביץ
ברוקלין נ.י.

בגליון מב בסופו ע' 30 העיר הרב ח.ר. וויטקוס עמ"ש
בתו"ח אודות המצות דאבות ודלאחר מ"ת וזל"ח: מי שיעשה עתה
בדוגמא זו לחפור בארות [או גם בהכנסת אורחים כאברהם לא עשה
כלום שאין זו מצוה עפ"י תורה הנגלית לנו בכלל וכן עובדא
דיעקב במקלות . . . כעין מצות תפילין שלנו . . . ואם יעשה אדם
כמוהו לא קיים מצות תפילין כלל . . . אף שיעשה זה שצדיק גדול
כרשב"י ור"ע עכ"ל].

והעיר ע"ז ולא זכיתי להבין מדוע באם מקיימים הכנסת
אורחים כאברהם לא עשה כלום.

ויש לומר שהכוונה בזה שמביא הדוגמא מהכנסת אורחים
הכוונה הוא להכנסת אורחים של המלאכים בפרשת וירא (שמשם
למדין שגדולה הכנסת אורחים יותר וכו') וכמשמ"ת בזה בארוכה
בלקו"ש ח"ה ע' 324 ואילך שלאחר מ"ת אי"א לקיים מצוות הכנסת
אורחים באופן כזה שקיים אברהם אבינו.

*ראה לקו"ש ח"ה פ' וירא (א) בסופה

המערכת

301
201
111
401

הרב שלום יעקב חזן תושב השכונה

לוח התיקון למפתח ענינים דספר התניא הוגה בהשוואה
לגוכי"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א

עמוד	טור	שו"ה	נדפס	צי"ל
346	ב	וצורה	וצורה	וצורת
קע"ד	ב	(א"א	דכד	דכב
354	א	אטו	אכב	אכה
354	א	אל	אמ	אמב
358	ב	במרומיו	דכז	דכח
קפ	ב	קדה"ש	עסק	בעסק
קפ	ב	בט	ד-	ב-
360	ב	אמח	עיי"ע	דיג. עיי"ע
362	ב	אמה	אמט, דך	אמט, גט, דך.
קפב	ב	לע.	וחטאתך	וחטאך
קפג	א	עקימת	שפתים	שפתיו
קפג	ב	פמליא	שלמעלה	של מעלה

~~~~~

לוח התיקון לסה"מ תרפ"ט

משה אליעזר ליבעראוו
ישיבת תות"ל מאנטרעאל

טעותי הדפוס

עמוד	שו"ה	נדפס	צי"ל
99	הוא להוציאם	(נדרים פ"ט	(נדרים פ"ט) מ"ט)
108	וזהו לית	אינו שייך	ואינו שייך
108 הע' 18:	ובפרוית	ובפרוית	ובפרטיות
112	האב אל הבן	האב אל הבן	הבן אל האב
134	איננו בבחי'	הוא כמו יש	הוא כמו ע"ד יש

שבת חול המועד סוכות - הי' תהא שנת נפלאות גדולות 23

הם יש להם	הנה מימיהם	הנה מימיהם הם	142
אמנם	לפניז מפני מה	לפניז צייל מפני מה	185
הגשמי פאר	דארף גאר נישט דעם	דארף גאר דעם	211
מחר לגמרי	מכמו חטא עה"ד	מכמו קודם חטא עה"ד	219
אותו שיהי	דבית ראשית	דבית ראשון	235
מבחי האלקות ומצד המצוה	ומצד המצוה		266
שהנפש והגוף	א"א ההתחברות	א"א שיהי' התחברות	267

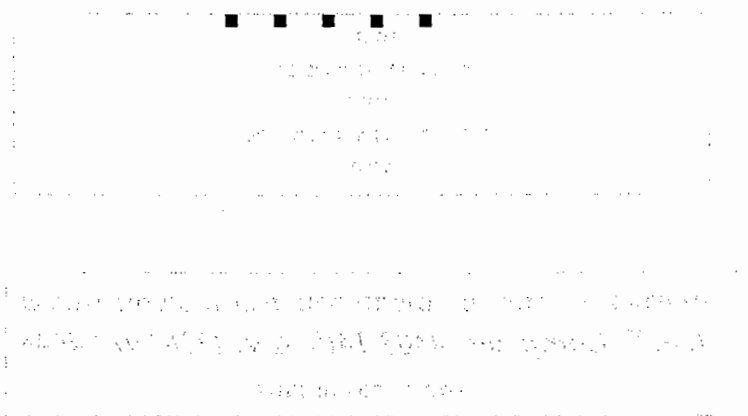
הוספות להמראי מקומות:

בעי' 213 הערה 22 יש להוסיף להמ"מ: ד"ה כימי צאתך תשליט (מלוקט ח"ג)

בעי' 108 הערה 16 יש להוסיף להמ"מ: לקוטי שיחות חלק ו' 121 וש"נ.

הערה: ויש להעיר בדב"ה אשר ברא תרפ"ט - שם עי' 47 מבאר גודל הקדושה שבאותיות התורה ושם מבאר סיוע להאדם המסתכל ומחבב באותיות התורה, ולהעיר שבהקיצור משנה וכותב ומתדבק וכו'.

כידוע שבהרבה קיצורים במאמרי אדמו"ר מהרי"צ ישנם שינוים גדולים לגבי מה שמבואר בפנים הפרק של המאמר, לדוגמא בד"ה ועשית חגה"ש תש"ה עי' 781 מוסיף בהקיצור ענין, נושא הכלי שלא נזכר בכלל בתוך הפנים.

לזכות

החתן הת' בנימין נתן הכהן שי' גלאק

והכלה פרומא תחי' גערליצקי

לרגל בואם בקשרי השידוכים בשעה טובה ומוצלחת

ביום ערב יום הכפורים

הי' תהא שנת נפלאות גדולות

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' אברהם יצחק וזוגתו מרת שרה טעמא שיחיו

גערליצקי

מרת מרים תחי' גלאק

לזכות

הרב משה אהרן צבי שי'

וזוגתו

מרת העניא רבקה רות תחי'

ווייס

שירותי מחשב ותכנת סדר הדפוס "סדרית" — באדיבות
E.S.T. Computers 4403 14th Ave. (718) 972 4648

להצלחה רבה ומופלגה